

Westland Infra Netbeheer B.V.
De heer P.M. Langereis
Postbus 1
2685ZG Poeldijk

Den Haag, 17 april 2026

Aantal bijlagen : 2
Ons kenmerk : ACM/UIT/664354
Contactpersoon : [vertrouwelijk]
Onderwerp : ACM/25/195585 Eindbrief toetsing investeringsplan 2026 Westland Infra Netbeheer B.V.

Geachte heer Langereis,

U heeft op 5 januari 2026 uw ontwerp investeringsplan (hierna: investeringsplan) ter toetsing aan de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) voorgelegd. De ACM concludeert dat het investeringsplan van Netbeheer B.V. (hierna: Westland Infra) op verschillende onderdelen onvoldoende transparant en niet navolgbaar is en meerdere tekortkomingen bevat. Het investeringsplan voldoet daarmee niet aan de wettelijke eisen. Desondanks mag Westland Infra haar investeringsplan vaststellen.

De ACM overweegt hierbij dat zich op dit moment bij het beheer van het elektriciteits- en gassysteem door Westland Infra geen grote problemen voordoen, bijvoorbeeld op het gebied van congestie, en zulke problemen worden op de heel korte termijn ook niet voorzien. Bovendien acht de ACM de voorgenomen uitbreidings- en onderhoudsinvesteringen voor de korte termijn noodzakelijk. De ACM is voornemens Westland Infra een bindende gedragslijn op te leggen om te borgen dat het investeringsplan in 2028 aan de eisen voldoet. De ACM zal bij de invulling van deze eisen rekening houden met proportionaliteit en de specifieke omstandigheden van Westland Infra.

Met het vaststellen van het investeringsplan 2026 worden de daarin opgenomen investeringen volgens artikel 3.35, zesde lid, van de Energiewet noodzakelijk geacht en is Westland Infra verplicht de investeringen uit te voeren.

Toets investeringsplan 2026

De transmissie- en distributiesysteembeheerders stellen sinds 2020 elke twee jaar investeringsplannen op. In de investeringsplannen beschrijven zij alle nodige investeringen, zowel uitbreidings- als vervangingsinvesteringen. De ACM beoordeelt of de systeembeheerders in redelijkheid tot de plannen zijn gekomen en of de noodzakelijkheid van de investeringen voldoende is onderbouwd. De ACM toetst het investeringsplan van Westland Infra op grond van artikel 3.35, vierde lid, van de Energiewet. Op grond van artikel 7.37 van de Energiewet dient het investeringsplan van Westland Infra aan de eisen uit de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet te voldoen. De ACM heeft het investeringsplan van Westland Infra getoetst aan de eisen die bij of krachtens de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet bepaald waren.

De specifieke bevindingen van de ACM vindt u in bijlage 1. De uitkomsten van de toets op het scenariodocument van Netbeheerder Nederland (hierna: NBNL) vindt u in bijlage 2. De toets op het scenariodocument is een integraal onderdeel van de toets op uw investeringsplan.

De belangrijkste verbeterpunten voor het volgende investeringsplan van Westland Infra zijn:

- 1) **Verbeter de scenario's.** De ACM constateert dat de scenario's die Westland Infra gebruikt gebaseerd zijn op onvoldoende onderbouwde aannames en dat deze scenario's belangrijke onzekerheden en ontwikkelingen niet voldoende meewegen. De ACM verwacht dat Westland Infra in haar volgende investeringsplan de scenario's op duidelijk onderbouwde aannames baseert, en dat alle belangrijke onzekerheden en ontwikkelingen voldoende zijn meegenomen;
- 2) **Maak het investeringsplan navolgbaar.** Het is voor de ACM niet navolgbaar hoe het investeringsplan tot stand is gekomen. Het is bijvoorbeeld onduidelijk welke methodiek Westland Infra gebruikt, hoe zij deze toepast en welke keuzes Westland Infra maakt bij het opstellen van haar investeringsplan. De ACM verwacht dat Westland Infra in haar volgende investeringsplan beter inzichtelijk maakt hoe zij tot knelpunten en investeringen komt. De ACM verwacht dat Westland Infra concreet uitlegt hoe zij borgt dat haar investeringen ertoe leiden dat zij haar wettelijke taken goed blijft uitvoeren in de toekomst.
- 3) **Maak het investeringsplan redelijk.** De ACM stelt vast dat de redelijkheid van uw investeringen in het investeringsplan op meerdere punten onvoldoende aan de eisen voldoet. Doordat Westland Infra de majeure knelpunten niet op de voorgeschreven wijze heeft geaggregeerd kan de ACM deze knelpunten en de bijbehorende investeringen en prioritering niet goed toetsen.

Brief Minister

Uit het investeringsplan blijkt dat Westland Infra niet alle noodzakelijke investeringen op tijd uit kan voeren. Dit betekent dat Westland Infra niet kan voorzien in de totale behoefte aan capaciteit voor het transport van elektriciteit over de door haar beheerde systemen. De ACM is daarom verplicht om een melding aan de Minister van Klimaat en Groene Groei te doen op grond van artikel 5.8, eerste lid, van de Energiewet. De ACM zal in deze brief ook een oproep doen om duidelijkere keuzes te maken met betrekking tot het energiesysteem van de toekomst. De ACM wil zo voorkomen dat er bijvoorbeeld zowel maximaal geïnvesteerd wordt in een systeem met elektrificatie als bijvoorbeeld in een systeem met waterstof. De ACM wil hiermee onnodige overinvesteringen door een gebrek aan keuzes voorkomen.

Vragen

Bij vragen over deze brief nodigt de ACM u uit om contact op te nemen.

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze:

M. Denkers BA, MSc, MBA
Directeur Directie Toezicht Energie

Bijlage 1 – beoordeling ACM

1 Knelpunten

De ACM vindt de verantwoording van de methode van totstandkoming van de knelpunten in het investeringsplan van Westland Infra onvoldoende. Westland Infra geeft een beperkte, in algemeenheden geformuleerde beschrijving van de methodiek. De methodiek van Westland Infra is risico-gebaseerd en lijkt methodisch geschikt voor het plannen van investeringen. Tegelijkertijd ontbreekt volgens de ACM voldoende inhoudelijk uitleg om te kunnen toetsen of de methodiek op een redelijke wijze wordt toegepast. Zo is voor de ACM onduidelijk welke onderliggende aannames en keuzes er zijn gemaakt door Westland Infra om tot haar knelpunten te komen. Westland Infra geeft ook onvoldoende uitleg bij de keuzes die zij maakt. Het is niet duidelijk hoe op basis van de bedrijfswaarden van Westland Infra kan worden gestuurd op het voldoen aan de wettelijke taken als systeembeheerder.

1.1 Scenario's

De ACM heeft het scenariodocument "Netbeheer Nederland Scenario's Editie 2025" en de wijze waarop deze gebruikt worden in de investeringsplannen van alle systeembeheerders getoetst als integraal onderdeel van haar toets op de investeringsplannen 2026. Voor de toetsing gebruikt de ACM vijftien toetsingscriteria.

De ACM heeft bij de toetsing een aantal tekortkomingen geconstateerd. De tekortkomingen zien op:

1. Het uitgangspunt van 'ongelimiteerde klantvraag', namelijk dat systeembeheerders uitgaan van de vraag van aangeslotenen die niet gelimiteerd wordt door ontwikkelingen zoals stijgende transporttarieven en beperkte transportcapaciteit (netcongestie). De ACM ziet belangrijke risico's op over- of onderschatting van de klantvraag doordat dit uitgangspunt van de klantvraaggeen realistisch beeld geeft van de redelijke klantvraag.
2. De flexibiliteit uit de scenario's wordt niet gebruikt bij het bepalen van knelpunten en investeringen.
3. De gekozen uitgangspunten voor de scenario's zijn uitgebreid en begrijpelijk. Tegelijkertijd beperken deze uitgangspunten de bandbreedte van relevante onzekerheden. Hierdoor zijn volgens de ACM niet alle relevante onzekerheden goed meegewogen.

De ACM vindt dat de opgestelde scenario's van de systeembeheerders beperkt geschikt zijn om in kaart te brengen welke investeringen redelijkerwijs noodzakelijk zijn om aan hun wettelijke taken te voldoen. Daarnaast vindt de ACM dat actoren in het ontwerp van het energiesysteem beter betrokken dienen te worden in de totstandkoming van de scenario's: bijvoorbeeld als het gaat om ruimtelijke ordening, kosten van keuzes en maakbaarheid. De volledige toetsing en nadere verbeterpunten kunt u vinden in bijlage 2 bij deze brief.

1.2 Regionalisatie

De ACM vindt dat Westland Infra de methode en de toepassing daarvan op de regionalisatie onvoldoende transparant heeft weergegeven. Daarnaast vindt de ACM een aantal keuzes die Westland Infra maakt onvoldoende onderbouwd. Hierna licht de ACM deze bevindingen verder toe.

1.2.1 Verdeling landelijke scenario's naar investeringsplan

Uit de landelijke scenario-studie volgen landelijke prognoses die naar het verzorgingsgebied van Westland Infra vertaald worden. Westland Infra heeft dit op hoofdlijnen transparant weergegeven. De ACM waardeert het inzicht dat Westland Infra biedt in haar regionale ontwikkelingen en hoe zij de verdeling van de landelijke scenario's koppelt aan de regionale ontwikkelingen in haar specifieke verzorgingsgebied. De ACM vindt de keuze van Westland Infra voor het KM-scenario als meest realistische scenario voor haar verzorgingsgebied goed onderbouwd.

1.2.2 Prognosticeren van vermogensvraag

Op basis van de verwachte ontwikkelingen maakt Westland Infra een belastingprognose per netonderdeel. Hiermee bepaalt zij hoeveel transportcapaciteit een netonderdeel nodig zal hebben in de toekomst. Dit zet Westland Infra af tegen de transportcapaciteit die op dat netonderdeel aanwezig is om te bepalen of de transportcapaciteit uitgebreid moet worden. Om de benodigde transportcapaciteit te bepalen, is niet alleen van belang om te bepalen wat er in welke hoeveelheid en op welke plek de energievraag van de toekomst zullen bepalen, maar werkt de systeembeheerder ook met belastingprofielen en gelijktijdigheidsaannames.

De ACM vindt de regionalisatie van de energievraag vanuit de scenario's naar piekvraag en knelpunten in de netten van Westland Infra onvoldoende transparant. Westland Infra beschrijft in haar ontwerpinvesteringsplan dat ze op basis van vraag- en aanbodscenario's netten kan doorrekenen. Westland Infra is echter niet transparant over hoe zij dat doet en welke uitgangspunten zij hiervoor hanteert.

Daarnaast heeft Westland Infra beperkt meetgegevens over het gebruik van haar netten.¹ De ACM heeft daarom beperkt vertrouwen of de geprognoseerde vermogensvraag op de korte termijn en de bijbehorende knelpunten aansluiten bij de huidige werkelijke vermogensvraag in het net van Westland Infra.

De ACM waardeert het dat Westland Infra noemt dat zij volop inzet op het zwaarder belasten van het elektriciteitsnet en het aanbieden van flexibiliteitsdiensten. Tegelijkertijd is voor de ACM nog niet duidelijk of deze mitigerende maatregelen ook structureel knelpunten kunnen voorkomen en op welke schaal dat een oplossing biedt.

De ACM constateert echter dat zowel in de scenario's als bij het bepalen van de knelpunten geen rekening wordt gehouden met ontwikkelingen die de profielen van aangeslotenen zou kunnen beïnvloeden. Aangeslotenen kunnen hun netgebruik veranderen door maatregelen zoals flexibele transportrechten, de groepstransportovereenkomst of een tijdsgebonden transporttarief. Ook kan het netgebruik in de toekomst veranderen doordat gebruikers efficiënter met energie omgaan en kan netcongestie invloed hebben op de vraagontwikkeling. Daarnaast kan het net anders en flexibeler gebruikt gaan worden door de doorontwikkeling van technologieën zoals elektrische voertuigen, zonnepanelen en batterijen. Het ligt volgens de ACM voor de hand om bij het vaststellen van knelpunten ook gebruik te maken van, en aan te sluiten bij, het flexibiliteitsbehoefteverslag en de congestierapporten. Door bij de scenario's uit te gaan van ongelimiteerde vraag, gecombineerd met het ontbreken van de effecten van het beter benutten van het net, kan de capaciteitsvraag, vooral op langere termijn, overschat worden. Als gevolg hiervan kan zowel het moment van optreden als de schaal van een knelpunt veranderen. Dit inzicht is belangrijk om concreet te maken hoe de inzet van flexibiliteit, zwaarder belasten of andere maatregelen invloed kunnen hebben op het investeringsportfolio van Westland Infra. Westland Infra benoemt de meeste van deze factoren in haar investeringsplan, maar laat niet zien welke impact ze (kunnen) hebben op haar investeringsportfolio. De ACM verwacht dat Westland Infra in haar volgend investeringsplan beter laat zien wat het positieve effect kan zijn van slim netgebruik en hoe de meeste transportcapaciteit kan worden vrijgespeeld, bijvoorbeeld door aan te geven waar en hoe zij mogelijkheden ziet om flexibiliteit te ontsluiten en wat dit kost en oplevert. Dit helpt de congestieproblematiek te verlichten en kan het investeringsportfolio van Westland Infra behapbaar houden. Bovendien stelt dit inzicht beleidsmakers in staat om te sturen op het energiesysteem van de toekomst. De ACM roept Westland Infra op om samen met de andere systeembeheerders te bepalen hoe zij op een transparante manier rekening houdt met de hiervoor genoemde ontwikkelingen. Dit kan volgens de ACM gedeeltelijk een plaats krijgen in de NBNL-scenario's, maar heeft ook invloed op de wijze waarop netberekeningen gedaan worden en specifieke knelpunten tot stand komen. Het is aan Westland Infra om dit een goede plaats te geven in haar investeringsplan.

De ACM concludeert dat Westland Infra zeer beperkt transparant is over hoe de vermogensvraag in haar net voorspeld wordt en hoe op basis daarvan knelpunten in haar net tot stand komen. Daardoor is de ACM maar zeer beperkt in staat om te beoordelen of deze knelpunten redelijkerwijs tot stand zijn gekomen.

¹ Deze constatering is gebaseerd op de toets van het ontwerpinvesteringsplan. Hiernaast loopt [een verbetertraject](#) waarin Westland Infra wel de intentie heeft opgenomen om haar netinzicht te verbeteren.

Daarnaast constateert de ACM dat Westland Infra niet alle actuele en relevante informatie lijkt te betrekken bij het vaststellen van knelpunten. Hierdoor heeft de ACM een zeer beperkt vertrouwen in de redelijkheid van de knelpunten die Westland Infra identificeert.

1.3 Herleidbaarheid kwaliteitsborgingssysteem

De ACM constateert dat de kwaliteitsknelpunten voldoende herleidbaar zijn naar het kwaliteitsborgingssysteem. De realisatie van de kwaliteitsinvesteringen wijkt echter sterk af van de planning en daarbij is onduidelijk of met de voorgestelde kwaliteitsinvesteringen het gewenste kwaliteitsniveau behouden kan blijven.

De ACM concludeert op grond van haar onderzoek naar het kwaliteitsborgingssysteem van Westland dat het niet navolgbaar is of haar kwaliteitsborgingssysteem doeltreffend werkt. De ACM vindt dit belangrijk in het kader van onder andere veiligheid en weerbaarheid. Daarnaast worden niet alle wettelijke kwaliteitsaspecten in de risicoafweging meegenomen, zijn op een aantal kwaliteitsaspecten geen streefwaarden gesteld, worden externe risico's slechts beperkt beschouwd en is het onvoldoende aangetoond dat Westland stuurt op de kwaliteitsaspecten. Omdat het kwaliteitsborgingssysteem de basis vormt voor de identificatie van kwaliteitsknelpunten, kan de ACM niet concluderen dat met de investeringen in de benoemde kwaliteitsknelpunten de kwaliteit van het systeem voldoende geborgd is. De ACM geeft opvolging aan haar constatering van tekortkomingen in het kwaliteitsborgingssysteem middels haar toezicht op grond van artikel 3.74 van de Energiewet.

1.4 Totstandkoming knelpunten

Het is afhankelijk van het scenario hoeveel knelpunten er waar en wanneer en hoe groot die knelpunten zullen worden. De ACM vindt dat Westland Infra haar keuze voor het KM-scenario op een transparante en redelijke wijze onderbouwt. De ACM vindt het goed dat Westland Infra dit koppelt aan de regionale ontwikkelingen in haar verzorgingsgebied. Tegelijkertijd vindt de ACM dat Westland Infra zeer beperkt transparant is over hoe knelpunten daadwerkelijk tot stand komen en wordt niet uitgelegd of, en waarom, Westland Infra er bewust voor kiest om het risico op een hogere elektriciteits- of gasvraag uit de GB- en EV-scenario's niet af te dekken. De gekozen risico-gebaseerde methodiek lijkt hier in theorie geschikt voor, maar het is volgens de ACM onvoldoende transparant hoe deze wordt toegepast.

In de methodologie van Westland Infra treedt een knelpunt op wanneer de nominale transportcapaciteit wordt overschreden. Voor majeure knelpunten is duidelijk dat dit voor elk scenario apart wordt gedaan. De overschrijding van de capaciteit wordt niet rechtstreeks in verband gebracht met de risicomatrix, maar in 10.3 is een tabel van risicoscores op basis van belasting en aantal aangeslotenen toegevoegd die deze link gedeeltelijk legt. Volgens de ACM maakt Westland Infra hiermee niet expliciet duidelijk hoe haar methodiek werkt en hoe deze in de praktijk wordt toegepast. Een kwaliteitsknelpunt treedt op wanneer uit de risico-analyse blijkt dat een assettype vervangen moet worden. Voor de kwaliteitsknelpunten wordt verwezen naar dezelfde knelpuntenlijst die gehanteerd is bij het KBS.

Het is voor de ACM onvoldoende duidelijk of Westland Infra niet te veel en niet te weinig zal investeren omdat het ontwerp investeringsplan niet goed toetsbaar is. Ook lijken de inhoudelijk keuzes van Westland Infra die wel genoemd zijn, tot over- en onderschattingen van de realistische vraagontwikkeling te kunnen leiden.

Het is onduidelijk hoe Westland Infra omgaat met onzekerheid in de verschillende scenario's en hoe deze onzekerheid terugkomt in de keuze voor het doen van investeringen. Westland Infra geeft alleen aan wanneer welk deel van de assets overbelast is, verdere ontwikkeling van de belasting wordt niet weergegeven. Daarom is niet transparant wat de schaal en het moment van optreden is van het verwachte knelpunt, en welke investering noodzakelijk is om dat knelpunt op lange termijn te voorkomen. Voor de reguliere knelpunten geldt dat deze geaggregeerd worden weergegeven en investeringen bijdragen aan het oplossen van meerdere knelpunten; hierdoor kan de onderlinge volgorde niet worden vastgesteld. Tevens is de risicobeoordeling niet gegeven voor capaciteitsknelpunten. Daarom is ook bij verdere uitsplitsing niet

transparant of dit in lijn is met de risico-gebaseerde aanpak van Westland Infra. De incorrecte aggregatie van majeure knelpunten maakt het onmogelijk om de toepassing van de investeringsprincipes op dit gebied goed te beoordelen.

De ACM constateert daarom dat Westland Infra een zeer beperkt en daarmee onvoldoende inzicht geeft in haar investeringsprincipes. De ACM kan deze daarom niet goed beoordelen.

2 Investerings

Op het moment dat Westland Infra heeft bepaald welke knelpunten er ontstaan, en in welke situaties het knelpunt het beste met een investering kan worden opgelost, bepaalt Westland Infra wat voor investering zij doet en in welke volgorde zij haar investeringen gaat uitvoeren. Hierbij is het belangrijk dat Westland Infra duidelijk maakt wat zij kan uitvoeren op welk moment en op basis waarvan zij de volgorde van investeringen bepaalt en wat de gevolgen zijn van het maakbaarheidstekort.

2.1 Prioritering en planning

De ACM vindt de uitgangspunten voor het prioriteringsbeleid van Westland Infra onvoldoende onderbouwd. Westland Infra beschrijft in haar investeringsplan dat zij prioriteert aan de hand van risicoscores en bedrijfswaarden, ook voor capaciteitsknelpunten. Deze scores zijn voor capaciteitsknelpunten niet weergegeven. Westland Infra is in haar ontwerp investeringsplan niet transparant over hoe zij de verschillende bedrijfswaarden tegen elkaar weegt: het is niet duidelijk welk type investeringen wel en niet prioriteit krijgen en Westland Infra legt niet uit waarom zij die keuzes maakt. Het is daarom moeilijk navolgbaar hoe de prioritering op de investeringsbeslissingen en planning van Westland Infra in de praktijk werkt en welke effecten dit heeft.

Westland Infra heeft wel de risicoscores op basis van de belasting van assets opgenomen in bijlage 10.3, maar deze niet op individuele knelpunten toegepast. Het wordt niet duidelijk gemaakt hoe de bedrijfswaarden terugkomen in de prioritering of het scoren van de risico's. In de prioriteringsmethodiek lijkt geen onderscheid gemaakt te worden tussen capaciteits- en kwaliteitsknelpunten, maar het is waarschijnlijk dat dit wel gebeurt via de bedrijfswaarden. De prioritering is niet in voldoende detail weergegeven (deels vanwege aggregatie) om hier iets over te zeggen.

Door het beperkte aantal majeure investeringen en de onjuiste aggregatie daarvan is het niet mogelijk individuele investeringen met elkaar te vergelijken; één majeure investering is wel vertraagd door het samenvoegen van meerdere investeringen. De verhouding van de verschillende reguliere investeringen is niet zichtbaar door het ontbreken van de risicoscores en de geaggregeerde aard van de investeringen.

De ACM waardeert de omschrijving van Westland Infra van de methodiek voor het maken van een planning en het vaststellen van het maakbare werkpakket. De ACM constateert dat Westland Infra hier een integrale methodiek voor gebruikt die geschikt kan zijn om de prioritering mee te wegen en het werkpakket te optimaliseren. Tegelijkertijd is Westland Infra onvoldoende transparant en concreet over de invulling en toepassing van deze methodiek. Daardoor is dit volgens de ACM niet goed te beoordelen.

2.1.1 Mitigerende maatregelen

Westland Infra beschrijft in haar investeringsplan dat flexibel netgebruik door aangeslotenen kan helpen om tijdelijk knelpunten te overbruggen (congestiemanagement) en knelpunten structureel kan voorkomen (met flexibele transportrechten). Westland Infra geeft aan dat zij voor beide vormen van flexibel netgebruik maar beperkt animo vindt bij haar klanten. Deze producten zijn bovendien nog in ontwikkeling.

Westland Infra geeft volgens de ACM geen concreet inzicht in de mogelijkheden om knelpunten tijdelijk op te lossen met flexibiliteit. De ACM constateert dat dergelijk inzicht ook beperkt mogelijk is vanwege de onjuiste aggregatie van knelpunten door Westland Infra. De ACM constateert dat niet duidelijk is of deze mogelijkheden daadwerkelijk worden ingezet of dat deze gebruikt worden in het bepalen van knelpunten,

het bepalen van de oplossingsrichting of de prioritering en de planning. De ACM wijst er op dat het voor de hand zou liggen dat Westland Infra knelpunten die niet met congestiemanagement opgelost kunnen worden prioriteert boven knelpunten die wel met congestiemanagement opgelost kunnen worden.

De ACM waardeert de beschrijving van Westland Infra over het tijdelijk zwaarder belasten van assets om de periode tussen het ontstaan van een knelpunt en het realiseren van de investering te overbruggen. Volgens de ACM is het belangrijk dat Westland Infra dergelijke oplossingen inzet en hier transparant over is. Voor de ACM is nu niet concreet duidelijk in hoeverre dergelijke maatregelen een oplossing bieden en of deze oplossingen invloed hebben op de planning.

De ACM verwacht dat Westland Infra in haar volgende investeringsplan inzichtelijk maakt op welke manier congestiemanagement en tijdelijk zwaarder belasten een oplossing bieden en hoe zij hier rekening mee houdt in het afwegen van de kosten en baten, én de planning van een investering.²

2.2 Maakbaarheid en navolgbaarheid

De ACM vindt de beschrijving van de maakbaarheidsproblematiek bij Westland Infra onvoldoende. De ACM constateert dat Westland Infra op hoofdlijnen transparant is door het maakbaarheidstekort weer te geven. Westland Infra beschrijft ook in algemene zin wat de oorzaken van het maakbaarheidstekort zijn. Echter ontbreekt ook op dit onderdeel van het ontwerpinvesteringsplan diepgang en werkelijk inzicht. Zo is niet transparant welke majeure investeringen vertragen en in welke mate. Daarnaast is niet transparant wat de gevolgen zijn voor het uitvoeren van de wettelijke taken van het maakbaarheidsprobleem bij Westland Infra. Tot slot wijst de ACM er op dat Westland Infra haar tekorten beoogt op te lossen door het vergroten van de uitvoeringsorganisatie. De ACM constateert dat onduidelijk blijft wat de gevolgen voor de klanten van Westland Infra zijn als deze oplossing minder effect heeft dan beoogd.

2.2.1 Laagspanning

De ACM vindt de omschrijving van het beleid van Westland Infra waarop de aanpak van LS-netten gebaseerd is voldoende. De omschrijving is volledig en de weergave van de investeringsopgave, de planning en het maakbaarheidstekort is transparant en duidelijk. Tegelijkertijd is onduidelijk hoe Westland Infra de toekomstvastheid van deze investeringen bepaalt.

De ACM constateert dat onduidelijk blijft wat de impact van het tekort aan uitvoeringscapaciteit (het maakbaarheidsgat) is op de kwaliteit. De ACM heeft in het KBS-onderzoek in 2025 geconstateerd dat Westland Infra aantoonbaar stuurt op alle kwaliteitsaspecten. Ondanks deze stappen maakt de ACM zich zorgen over de mate waarin Westland Infra de kwaliteit op haar LS-netten voor al haar klanten kan blijven garanderen op basis van dit investeringsplan. De ACM constateert namelijk dat de uitvoeringscapaciteit van Westland Infra een groot risico vormt voor een effectieve aanpak van de problematiek op laagspanningsnetten. Westland Infra prognosticeert een zeer sterke groei van de uitvoeringsorganisatie waarvan de vraag is of deze realistisch is. Hoeveel groter het verwachte maakbaarheidsgat en bijbehorende risico's zijn wanneer deze groei niet gerealiseerd kan worden is onduidelijk. Westland Infra heeft daarnaast weinig aanvullende maatregelen tot haar beschikking om dit risico te mitigeren wanneer dit optreedt.

Op LS-niveau zijn de mogelijkheden en verplichtingen voor het toepassen van congestiemanagement beperkt en plaatsten systeembeheerders kleinverbruikers niet op een wachtlijst. Hierdoor kan het tekort aan uitvoeringscapaciteit, gecombineerd met het beperkte inzicht in het netgebruik op LS, leiden tot verhoogde risico's op bijvoorbeeld uitval en langzame spanningsvariaties. Hierdoor kunnen dus kwaliteitsproblemen ontstaan. Westland Infra geeft echter maar zeer beperkt inzicht in de kwaliteitsrisico's die ontstaan door de beperkte uitvoeringscapaciteit en de mogelijke kosten die dit tot gevolg hebben. Concluderend maakt de ACM zich zorgen over de mate waarin Westland Infra de kwaliteit op haar LS-netten voor al haar klanten

² De ACM wijst hierbij ook op de verplichting uit artikel 3.34, tweede lid, onderdeel c, van de Energiewet.

kan blijven garanderen op basis van dit investeringsplan, ondanks de duidelijke omschrijving van het beleid van Westland Infra.

3 Uitvoering en kosten van het investeringsplan

Naast de toets van de ACM of de methode en de keuzes waarmee Westland Infra tot haar investeringsplan is gekomen transparant en op redelijke wijze tot stand gekomen zijn, toetst de ACM ook op hoofdlijnen of de uitvoering en planning van de investeringen redelijk en transparant zijn. Hieronder gaat de ACM in op haar bevindingen met betrekking tot de uitvoering en planning van de investeringen, zowel in netuitbreidingen en kwaliteitsinvesteringen als in bedragen die daarvoor begroot zijn.

Zoals blijkt uit het investeringsplan staat Westland Infra voor een zeer grote investeringsopgave. De ACM vindt het belangrijk dat alle knelpunten zo spoedig mogelijk worden verholpen, zodat de systeembeheerder op een doelmatige wijze in het gevraagde transport kan voorzien, tegen een wenselijk kwaliteitsniveau. Daarom is een ambitieuze en realistische planning en kostenschatting belangrijk.

3.1 Overzicht knelpunten

De omvang van de knelpunten in MW wordt alleen weergegeven voor de majeure knelpunten in een andere tabel (22) dan het primaire overzicht, tabel 9. De gegevens in deze tabel lijken ook niet geheel overeen te komen met de gegevens in tabel 9, zo is er geen tekort (in MW) voor station De Lier in 2030 terwijl hierbij wel de helft van de transformatoren overbelast is.

Het majeure knelpunt CE-001 is een reeks van verschillende kleinere (majeure) knelpunten. Voor deze individuele knelpunten worden verschillende investeringen gepland en ze ontwikkelen zich anders over de jaren. Deze zouden verder uitgesplitst moeten worden om een eenduidig beeld te geven, in overeenstemming met het kader informatiebehoefte. Om deze reden is de gehanteerde aggregatie onjuist. Naar aanleiding van vragen van de ACM is tabel 10 toegevoegd voor majeure knelpunten. De uitsplitsing is nog steeds niet conform het kader informatiebehoefte, omdat met “knelpuntenreeksen” gewerkt wordt, zodat de individuele knelpunten en bijbehorende investeringen niet transparant zijn weergegeven. In bijlage 10.5 worden individuele majeure knelpunten met bijbehorende capaciteitstekorten weergegeven, maar de identificatie blijft op het niveau van “reeks”. De ACM constateert daarom dat de investeringen niet transparant, noch toetsbaar zijn weergegeven.

3.2 Overzicht investeringen

In de paragrafen 6.2.3 en 6.2.4 van het ontwerp investeringsplan van Westland Infra worden respectievelijk de reguliere en majeure investeringen elektriciteit weergegeven. Tegenover de knelpunten CE-002 en CE-003 lijkt geen investering te staan

Voor de overige majeure knelpunten zijn de corresponderende investeringen duidelijk, al worden deze onterecht geaggregeerd weergegeven. Voor de geaggregeerde investeringen is duidelijk wanneer hierbij een maakbaarheidstekort optreedt. Door de geaggregeerde aard is niet duidelijk wat het gevolg hiervan is.

Er zijn volgens tabel 19 geen capaciteitsknelpunten gas, maar er worden wel uitbreidingsinvesteringen gedaan. Deze investeringen volgens dus niet uit de methodiek die Westland Infra gebruikt en komen ook niet in redelijkheid tot stand. In zijn huidige vorm biedt het investeringsplan geen verantwoording voor deze investeringen. Vanwege de inconsistente gegevens en incorrecte aggregatie die Westland Infra weergeeft in haar ontwerp investeringsplan is het overzicht van investeringen onvoldoende transparant en niet redelijk.

De ACM ziet dat Westland Infra in haar reguliere investeringen weliswaar een beperkt financieel verschil heeft tussen beoogde kosten van investeringen uit het vorige investeringsplan en de gerealiseerde kosten. De ACM ziet echter een veel groter verschil tussen de beoogde investeringen en de gerealiseerde activa. Daarnaast ziet de ACM bij de gerealiseerde reguliere investeringen grote afwijkingen tussen type investeringen, zowel in aantallen als in prijs, en al helemaal in kostprijs. Ter illustratie: de LS-aansluitingen

voor capaciteitsuitbreiding 2023. Er zijn 49% minder LS-aansluitingen gerealiseerd dan gepland, terwijl de prijs per aansluiting 184% hoger is dan begroot. Een ander voorbeeld zijn de capaciteitsinvesteringen in LD-gasleidingen voor het jaar 2024. Hierbij is er 40% minder gerealiseerd maar vallen de kosten 86% lager uit. De prijs per kilometer buis valt hiermee 77% lager uit dan de verwachte kosten. Westland Infra lijkt volgens de ACM dus niet in staat om geplande investeringen tijdig te realiseren, en realiseert tegen hogere kosten dan gepland. De ACM constateert daarnaast dat in de vooruitblik van Westland Infra naar 2026 de kosten voor het oplossen van reguliere knelpunten sterk afwijken ten opzichte van de realisatie in 2024 zowel naar boven als naar beneden. Westland Infra legt in haar investeringsplan niet uit wat de oorzaak is van deze grote kostenfluctuaties.